

OBSAH

1.	PRVKY ELEKTRONICKÝCH OBVODŮ	5
1.1.	Charakteristické údaje elektronických obvodů	5
1.1.1.	Jednoznačné určení obvodových veličin ..	5
1.1.1.1.	Jednoznačné určení napětí	6
1.1.1.2.	Jednoznačné určení proudu	7
1.1.2.	Obvodové parametry	8
1.2.	Odporové dvojpóly	9
1.2.1.	Jednoznačné určení odporového dvojpólu .	11
1.2.2.	Vstupní a zatěžovací charakteristika ...	12
1.2.3.	Spojování dvojpólů	14
1.2.4.	Pracovní bod odporového dvojpólu	16
1.2.5.	Theveninův teorém	18
1.2.6.	Nortonův teorém	18
1.2.7.	Náhradní obvody	19
1.2.7.1.	Náhradní obvod klidového pracovního bodu	19
1.2.7.2.	Náhradní obvod pro okolí bodu P_0	20
1.2.7.3.	Náhradní obvod pro změny elektrických veličin	21
1.2.8.	Řízené odporové dvojpóly	25
1.2.8.1.	Charakteristiky a charakteristické funkce	26
1.2.8.2.	Pracovní bod řízeného odporového dvojpólu	27
1.2.8.3.	Spojování řízených dvojpólů	28
1.2.8.4.	Náhradní obvody řízeného dvojpólu	28
1.2.8.4.1.	Náhradní obvod nelineárního řízeného dvojpólu pro klidový pracovní bod P_0	28
1.2.8.4.2.	Náhradní obvod nelineárního řízeného dvojpólu pro okolí bodu P_0	29
1.2.8.4.3.	Náhradní obvod nelineárního řízeného dvojpólu pro změny elektrických veličin v bodě P_0	32

1.3.	Elektronické dvojpólové součástky	35
1.3.1.	Rezistory	35
1.3.1.1.	Vrstvové rezistory	37
1.3.1.2.	Drátové rezistory	39
1.3.1.3.	Jmenovité hodnoty rezistorů a jejich tolerance	39
1.3.1.4.	Mezinárodní barevný kód pro označování rezistorů a jejich dovolené úchytky	40
1.3.1.5.	Spojování rezistorů	41
1.3.1.6.	Reostaty	42
1.3.2.	Kondenzátory	42
1.3.2.1.	Rozdělení kondenzátorů	44
1.3.2.2.	Spojování kondenzátorů	51
1.3.3.	Cívky	51
1.3.3.1.	Rozdělení cívek	53
1.3.3.2.	Spojování cívek	56
1.3.4.	Variátor	57
1.3.5.	Varistor	58
1.3.6.	Termistor	59
1.3.7.	Pozistor	61
1.3.8.	Sensistor	63
1.3.9.	Magnetorezistor	64
1.3.10.	Doutnavka	65
1.4.	Dvojbrany	67
1.4.1.	Parametry a maticový popis dvojbranu	68
1.4.2.	Spojování dvojbranů	71
1.4.3.	Potenciometry	73
1.5.	Vakuové elektronické prvky	76
1.5.1.	Emise	76
1.5.1.1.	Termoemise	77
1.5.1.2.	Fotoemise	79
1.5.1.3.	Sekundární emise	79
1.5.2.1.	Vakuová dioda	80
1.5.2.2.	Trioda	81
1.5.3.	Tetroda	84

1.5.4.	Pentoda	85
1.5.5.	Obrazovky	86
1.5.5.1.	Obrazovka s elektrostatickým vychylováním	86
1.5.5.2.	Obrazovka s magnetickým vychylováním	89
1.5.5.3.	Obrazovka typu delta se stínicí maskou ..	91
1.5.5.4.	Obrazovka trinitron	92
1.5.5.5.	Obrazovka in line	93
1.5.6.	Snímací elektronky	93
1.5.6.1.	Ikonoskop	95
1.5.6.2.	Superikonoskop	96
1.5.6.3.	Superortikon	97
1.5.6.4.	Vidikon	99
1.5.6.5.	Plumbikon	101
1.5.7.	Fotonásobič	102
1.6.	Polovodičové elektronické prvky	103
1.6.1.	Polovodiče	103
1.6.1.1.	Vlastní polovodiče	103
1.6.1.2.	Polovodič typu N	104
1.6.1.3.	Polovodič typu P	105
1.6.1.4.	Majoritní a minoritní nosiče náboje v příměsových polovodičích	106
1.6.1.5.	Přechod PN	107
1.6.1.5.1.	Přechod PN polarizovaný v propustném směru	110
1.6.1.5.2.	Přechod PN polarizovaný v závěrném směru	112
1.6.2.	Selenový a kuproxový usměrňovač	115
1.6.3.	Polovodičové diody	118
1.6.3.1.	Hrotová dioda	119
1.6.3.2.	Plošná dioda	121
1.6.3.3.	Vzájemné srovnání usměrňovačů	125
1.6.3.4.	Zenerova dioda	127
1.6.3.5.	Kapacitní dioda - varikap	128
1.6.3.6.	Tunelová dioda	129
1.6.3.7.	Lavinová dioda	131

1.6.3.8.	Gunnova dioda	132
1.6.4.	Tranzistor	132
1.6.4.1.	Bipolární tranzistor	133
1.6.4.1.1.	Tranzistorový jev	135
1.6.4.1.2.	Zapojení se společnou bází SB	137
1.6.4.1.3.	Zapojení se společným emitorem SE	140
1.6.4.1.4.	Zapojení se společným kolektorem SC	143
1.6.4.1.5.	Pracovní bod tranzistoru	144
1.6.4.1.6.	Parametry tranzistoru	146
1.6.4.1.7.	Kmitočtové vlastnosti tranzistoru	149
1.6.4.2.	Unipolární tranzistor	151
1.6.4.2.1.	Tranzistor FET s hradlem odděleným přechodem PN	151
1.6.4.2.2.	Tranzistor FET s izolovaným hradlem	156
1.6.5.	Spínací prvky s více přechody	161
1.6.5.1.	Čtyřvrstvá dioda	161
1.6.5.2.	Tyristor	163
1.6.5.3.	Diak	166
1.6.5.4.	Triak	168
1.7.	Optoelektronické prvky	170
1.7.1.	Fotorezistor	170
1.7.2.	Fotodioda	173
1.7.3.	Fototranzistor	176
1.7.4.	Fototyristor	178
1.7.5.	Fotonka	179
1.7.6.	Elektroluminiscenční dioda LED	181
1.7.7.	Displej	182
1.7.7.1.	Luminiscenční displej /LED displej/	182
1.7.7.2.	Fluorescenční displej	184
1.7.7.3.	Výbojkový displej	185
1.7.7.4.	Displej s tekutým krystalem	186
1.7.8.	Optron	188
1.7.9.	Přenos informace optickými kanály	189
ELEKTRONICKÉ OBVODY		191
2.1.	Základní RC a RL dvojbrany	191

2.1.1.	Integrační články	191
2.1.2.	Derivační články	194
2.1.3.	Wienův článek	198
2.2.	Zesilovače	201
2.2.1.	Nízkofrekvenční tranzistorové zesilovače	201
2.2.1.1.	Zatěžovací přímka a pracovní charakteristiky	202
2.2.1.2.	Základní zapojení s tranzistorem	205
2.2.1.3.	Teplotní stabilizace zesilovače emitorovým rezistorem	207
2.2.1.4.	Teplotní stabilizace zesilovače emitorovým rezistorem a děličem v obvodu báze ..	208
2.2.1.5.	Teplotní stabilizace zesilovače rezistorem mezi kolektorem a bází	209
2.2.1.6.	Teplotní stabilizace zesilovače polovodičovým prvkem	211
2.2.1.7.	Vazby zesilovačů	211
2.2.1.8.	Rozdělení nízkofrekvenčních zesilovačů do tříd	215
2.2.1.9.	Dvojčinné zesilovače	218
2.2.1.10.	Darlingtonovo zapojení	220
2.2.2.	Zpětná vazba	220
2.2.3.	Vysokofrekvenční zesilovače	223
2.2.4.	Stejnoseměrné zesilovače	225
2.2.5.	Operační zesilovače	226
2.2.5.1.	Invertující operační zesilovač s jedním vstupem	229
2.2.5.2.	Operační zesilovače s diferenciálním vstupem v invertujícím zapojení	231
2.2.5.2.1.	Napěťový přenos operačního zesilovače v invertujícím zapojení	232
2.2.5.2.2.	Vstupní odpor operačního zesilovače v invertujícím zapojení	233
2.2.5.2.3.	Výstupní odpor operačního zesilovače v invertujícím zapojení	234

2.2.5.3.	Operační zesilovač s diferenciálním vstupem v neinvertujícím zapojení	236
2.2.5.4.	Součtové invertující zapojení operačního zesilovače	238
2.2.5.5.	Invertující integrační zapojení s operačním zesilovačem	239
2.2.5.6.	Neinvertující integrační zapojení s operačním zesilovačem	240
2.2.5.7.	Invertující derivační zapojení s operačním zesilovačem	241
2.3.	Oscilátory	242
2.3.1.	Oscilační obvod LC	242
2.3.2.	Oscilátory LC se zápornou impedancí	245
2.3.3.	Oscilátory LC s kladnou zpětnou vazbou ..	247
2.3.4.	Krystalem řízené oscilátory	249
2.3.5.	RC oscilátory	250
2.3.5.1.	RC oscilátor s derivačními články	251
2.3.5.2.	RC oscilátor s integračními články	253
2.3.5.3.	Oscilátor s Wienovým článkem	254
2.4.	Klopné obvody	256
2.4.1.	Tranzistor jako spínací prvek	256
2.4.2.	Bistabilní obvod	259
2.4.3.	Monostabilní obvod	261
2.4.4.	Astabilní obvod	264
2.4.5.	Schmittův klopný obvod	266
2.5.	Usměrňovače	268
2.5.1.	Jednocestný usměrňovač	268
2.5.2.	Dvoucestný usměrňovač s dvojitým vinutím transformátoru	269
2.5.3.	Graetzův usměrňovač	270
2.5.4.	Filtrace usměrněného napětí	271
2.5.4.1.	Filtry RC	271
2.5.4.2.	Filtry LC	272
2.5.5.	Zdvojovače napětí	273
2.5.5.1.	Zdvojovač napětí v paralelním zapojení ..	273

2.5.5.2.	Zdvojovač napětí v sériovém zapojení	274
2.5.6.	Násobič napětí	275
2.6.	Stabilizátory napětí	276
2.6.1.	Stabilizátor s doutnavkou	276
2.6.2.	Stabilizátor se Zenerovou diodou	278
2.6.3.	Stabilizátor s paralelním tranzistorem ..	281
2.6.4.	Stabilizátor se sériovým tranzistorem ...	283
2.6.5.	Stabilizátor se zesilovačem odchylky	284
2.6.6.	Integrovaný stabilizátor napětí typu 723	285
2.6.7.	Integrované výkonové stabilizátory napětí řady 78..	288
2.7.	Základy sdělovací techniky	290
2.7.1.	Modulace a demodulace	290
2.7.1.1.	Amplitudová modulace a demodulace AM	291
2.7.1.1.1.	Amplitudové modulátory	294
2.7.1.1.2.	Demodulátory amplitudově modulovaných signálů	297
2.7.1.2.	Kmitočtová modulace a demodulace FM	299
2.7.1.2.1.	Kmitočtové modulátory	301
2.7.1.2.2.	Kmitočtové demodulátory	302
2.7.1.3.	Fázová modulace a demodulace PM	304
2.7.1.3.1.	Fázové modulátory	305
2.7.1.3.2.	Fázové demodulátory	306
2.7.2.	Principy rozhlasového a televizního přenosu	307
2.7.2.1.	Příjem rozhlasu s amplitudovou modulací .	310
2.7.2.1.1.	Příjem v pásmu dlouhých vln	311
2.7.2.1.2.	Příjem v pásmu středních vln	311
2.7.2.1.3.	Příjem v pásmu krátkých vln	312
2.7.2.2.	Příjem rozhlasu s kmitočtovou modulací ..	313
2.7.2.3.	Příjem stereofonního rozhlasu s kmitoč- tovou modulací	314
2.7.2.4.	Podstata televizního přenosu	317
2.7.2.5.	Způsob vysílání v televizních soustavách	320
2.7.2.6.	Příjem televize v televizních pásmech	

	I a II	320
2.7.2.7.	Příjem televize v televizním pásmu III ..	321
2.7.2.8.	Příjem televize v televizních pásmech IV a V	322
2.7.2.9.	Vytváření signálu barevné televize	322
2.7.2.10.	Příjem rozhlasu a televize prostřednictvím družic	324
2.8.	Mikroelektronika	325
2.8.1.	Hybridní integrované obvody	326
2.8.2.	Monolitické integrované obvody	328
2.8.2.1.	Technologie výroby bipolárních integrovaných obvodů	329
2.8.2.2.	Integrované obvody CMOS	332
	LOGICKÉ ELEKTRONICKÉ OBVODY	334
3.1.	Základy výrokové logiky a Booleovy algebry	334
3.1.1.	Logické výroky	334
3.1.2.	Booleova algebra	335
3.1.2.1.	Logické proměnné a logická funkce	335
3.1.2.2.	Logické operátory	335
3.1.2.3.	Základní zákony Booleovy algebry	337
3.2.	Binární soustava a kódování	339
3.2.1.	Binární soustava	339
3.2.1.1.	Převod mezi dvojkovým a desítkovým číselným systémem	341
3.2.2.	Hexadecimální soustava	343
3.2.3.	Dvojkové kódy	344
3.2.3.1.	Binárně kódovaná desítková čísla - BCD ..	345
3.2.3.2.	Grayův kód	346
3.2.3.3.	Kód ASCII	347
3.3.	Základní logické členy	349
3.3.1.	Opakovač	350
3.3.2.	Negátor	351
3.3.3.	Součinový logický člen /AND/	351
3.3.4.	Součtový logický člen /OR/	352

3.3.5.	Logický člen NAND	352
3.3.6.	Logický člen NOR	353
3.3.7.	Logický člen "ekvivalence"	353
3.3.8.	Logický člen "antivalence"	354
3.4.	Elektronické kombinační logické členy ...	355
3.4.1.	Bipolární kombinační logické členy	355
3.4.1.1.	Diodové logické členy	355
3.4.1.2.	Tranzistorové logické členy	356
3.4.1.3.	Diodově tranzistorové logické členy /DTL/	358
3.4.1.4.	Rezistorově tranzistorové logické členy /RTL/	359
3.4.1.5.	Tranzistorově tranzistorové logické členy /TTL/	359
3.4.1.6.	Integrované injekční logické členy /IIL/	362
3.4.1.7.	Emitorově vázané logické členy /ECL/	362
3.4.2.	Unipolární kombinační logické členy	363
3.4.2.1.	Logické členy MOS	363
3.4.2.2.	Logické členy CMOS	365
3.5.	Sekvenční logické obvody	366
3.5.1.	Bipolární klopné obvody	367
3.5.1.1.	Asynchronní klopný obvod RS	367
3.5.1.2.	Synchronní klopný obvod RS	369
3.5.1.3.	Dvoufázový klopný obvod JK	371
3.5.1.4.	Klopný obvod D	373
3.5.1.5.	Klopný obvod T	374
3.5.1.6.	Monostabilní klopné obvody	374
3.5.1.7.	Astabilní klopné obvody	376
3.5.2.	Unipolární klopné obvody	378
3.5.2.1.	Statický klopný obvod MOS	379
3.5.2.2.	Kvazistatický klopný obvod MOS	380
3.5.2.3.	Dynamický klopný obvod MOS řízený dvěma synchronizačními signály	381
3.5.2.4.	Klopné obvody CMOS	382
3.5.3.	Posuvné registry	383
3.5.3.1.	Kruhový čítač	385

3.5.4.	Čítače	386
3.5.4.1.	Binární čítač	387
3.5.4.2.	Čítač BCD	389
3.6.	Kombinační logické obvody	390
3.6.1.	Dekodéry	390
3.6.1.1.	Desítkový dekodér BCD kódu	390
3.6.1.2.	Dekodér BCD kódu na kód sedmisegmento- vých jednotek	393
3.6.2.	Kodéry	394
3.6.2.1.	Kodér z desítkového kódu na kód BCD	394
3.7.	Polovodičové paměti	395
3.7.1.	Paměť s libovolným výběrem - RAM	396
3.7.2.	Pevná paměť - ROM	398
3.7.3.	Programovatelná logická pole - PLA	400
3.8.	Mikroprocesor a mikroprocesorový systém .	401
3.8.1.	Číslicový počítač	401
3.8.1.1.	Minipočítače	402
3.8.1.2.	Mikropočítače	402
3.8.1.3.	Programovatelné kalkulátory	403
3.8.1.4.	Jednočipové mikropočítače	403
3.8.1.5.	Rozdělení počítačů podle rozměru slova ..	404
3.8.2.	Architektura číslicového počítače	404
3.8.2.1.	Paměť	404
3.8.2.2.	Řídící jednotka	406
3.8.2.3.	Aritmeticko logická jednotka	408
3.8.2.4.	Jednotka vstup/výstup	409
3.8.3.	Mikroprocesory	410
3.8.3.1.	Jak pracuje mikroprocesor	414
3.8.4.	Programování	417
3.8.4.1.	Definice problému	418
3.8.4.2.	Vývoj zpracovatelného řešení	418
3.8.4.3.	Zpracování průběhového diagramu	419
3.8.4.4.	Psaní programu	420
3.8.4.5.	Zavedení programu do počítače	420
3.8.4.6.	Ladění programu	420